

PREZIDENT İLHAM ƏLİYEVİN MARAQLI VƏ ZƏNGİN DAVOS GÜNDƏLİYİ

Azərbaycan Davos Forumunda aktiv iştirak etdi. Prezident İlham Əliyevin çoxsaylı görüşləri, müxtəlif platformalarda xüsusi qonaq qismində çıxışları, ABŞ Prezidenti Donald Trampın sülh təşəbbüsü ideyasına qoşulması Azərbaycanın dünyada artan nüfuzu və beynəlxalq aktor olaraq proseslərə yön verən oyunçu kimi dəyərləndirildiyinin göstəricisidir.

AZAD ƏLİYEV
azad.eliyev@kaspi.az

Dünyanın siyasi və iqtisadi elitasını bir araya toplayan buillki Davos Forumu Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən məqamlarla yadda qaldı. Ölkəmiz Forumda Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə təmsil olundu. Dövlət başçısının çoxsaylı görüşləri, müxtəlif platformalarda xüsusi qonaq qismində çıxışları, ABŞ Prezidenti Donald Trampın sülh təşəbbüsü ideyasına qoşulması Azərbaycanın dünyada artan nüfuzu və beynəlxalq aktor olaraq proseslərə yön verən oyunçu kimi dəyərləndirildiyinin göstəricisidir.

“SÜLH ŞÜRASININ NİZAMNAMƏSİ”NİN İMZALANMASI
Qeyd edək ki, yanvarın 22-də Davosda “Sülh Şurasının Nizamnaməsi” (“Board of Peace Charter”) sənədinin imzalanma mərasimi keçirilib. Prezident İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib. Sonra Prezidenti İlham Əliyev, tədbirdə iştirak edən digər dövlət və hökumət başçıları “Sülh Şurasının Nizamnaməsi” (“Board of Peace Charter”) sənədini imzalayıblar. Donald Tramp növbəti dəfə Azərbaycan Prezidentini özünün dostu adlandırıb. Bu yanaşma iki ölkə arasında münasibətlərin mövcud səviyyəsini xarakterizə edir.

Davos Forumu çərçivəsində dünyanı narahat edən bir çox problemlərin aktualığı fonunda Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh gündəliyinin irəli aparılması ilə bağlı razlaşmaların əldə edilməsində Prezident Donald Trampın tarixi rolu vurğulanıb. İlham Əliyev Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşması istiqamətində atılan addımlara toxunub. Artıq regionda sülhün mövcud olduğunu diqqətə

nailiyyət əldə olundu. Həmin sülh sazişinin nadirliyi ondan ibarətdir ki, o, son qanlı toqquşmadan sonra iki ildən az müddətdə paraflandı: “Beləliklə, bu göstərir ki, əgər hər iki tərəfin güclü siyasi iradəsi, sülhə sadıqlığı olarsa, onda siz kifayət qədər qısa müddət ərzində barışıq əldə edə bilərsiniz.

Paraflanmış sənəd bu gün praktiki nəticələrə çevrilib. Biz sülh şəraitində nəinki cəmi 5-6 aydır yaşayırıq və bu vəziyyətdən yararlanırıq, o cümlədən nə Ermənistan, nə Azərbaycan müstəqil ölkələr kimi heç zaman sülhə yaşamaayıblar. 1991-ci ildə müstəqil ölkəyə çevrildiyimiz zaman biz artıq hərbi toqquşmada idik. Lakin bu gün sülhün faydası əməkdaşlığın başlanmasında əks olunur. Olduqca mühüm neft məhsullarının birinci hissəsi Azərbaycandan Ermənistanə göndərildi və bu, qiymətlərin aşağı düşməsinə imkan yaratdı. Beləliklə, iki və ya üç il əvvəl belə addımı tamamilə təsəvvür etmək olmazdı. Lakin bu gün o, artıq realıqdır.”

BOARD of PEACE BOARD of PEACE BOARD of PEACE

Forum çərçivəsində Donald Trampa ikitərəfli görüş

Davosda Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən məqamlardan biri də Prezident İlham Əliyevin həmkarı, ABŞ Prezidenti Donald Trampa görüşü olub. Görüşdə Donald Trampın yenidən hakimiyyətə gəlməsindən sonra ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə olunub.

Ötən il avqustun 8-də Vaşinqtonda Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh gündəliyinin irəli aparılması ilə bağlı razlaşmaların əldə edilməsində Prezident Donald Trampın tarixi rolu vurğulanıb.

İlham Əliyev Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşması istiqamətində atılan addımlara toxunub. Artıq regionda sülhün mövcud olduğunu diqqətə

“Avrasiyanın iqtisadi özünəməxsusluğunun müəyyənləşdirilməsi”

Davos Forumu çərçivəsində dünyanı narahat edən bir çox problemlərin aktualığı fonunda Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh gündəliyinin irəli aparılması ilə bağlı razlaşmaların əldə edilməsində Prezident Donald Trampın tarixi rolu vurğulanıb. İlham Əliyev Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşması istiqamətində atılan addımlara toxunub. Artıq regionda sülhün mövcud olduğunu diqqətə

nailiyyət əldə olundu. Həmin sülh sazişinin nadirliyi ondan ibarətdir ki, o, son qanlı toqquşmadan sonra iki ildən az müddətdə paraflandı: “Beləliklə, bu göstərir ki, əgər hər iki tərəfin güclü siyasi iradəsi, sülhə sadıqlığı olarsa, onda siz kifayət qədər qısa müddət ərzində barışıq əldə edə bilərsiniz.

çatdıran Prezident İlham Əliyev bunun iki ölkə arasında ticarət münasibətlərinin yaranmasında da özünü göstərdiyini bildirib. Bu xüsusda Azərbaycandan Ermənistanə neft məhsullarının ixracını, həmçinin idxal edilən taxılın ölkəmiz vasitəsilə Ermənistanə çatdırıldığını vurğulayıb.

Dövlət başçısı Zəngəzur dəhlizinin, o cümlədən TRIPP layihəsinin regional bağlantılar baxımından

BOARD of PEACE BOARD of PEACE BOARD of PEACE

çatdıran Prezident İlham Əliyev bunun iki ölkə arasında ticarət münasibətlərinin yaranmasında da özünü göstərdiyini bildirib. Bu xüsusda Azərbaycandan Ermənistanə neft məhsullarının ixracını, həmçinin idxal edilən taxılın ölkəmiz vasitəsilə Ermənistanə çatdırıldığını vurğulayıb.

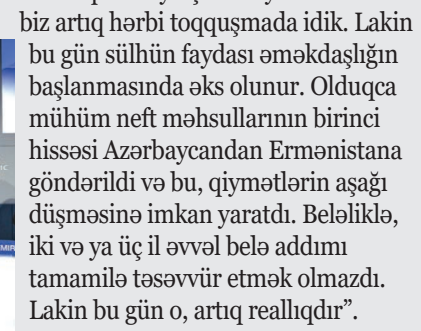
BOARD of PEACE BOARD of PEACE BOARD of PEACE

mühüm rol oynadığını qeyd edib.

Söhbət zamanı ABŞ Prezidentinin sədrliyi ilə yaradılan Sülh Şurasının əhəmiyyətinə toxunulub, bu qurumun Yaxın Şərqdə sülhü möhkəmləndirmək, eyni zamanda, global münaqişələrin həllinə töhfə vermək baxımından önəmli qeyd edilib. Sülh Şurasına təsisçi üzv dövlət qismində Azərbaycanın dəvət olunması Azərbaycan-ABŞ strateji tərəfdaşlığının və ölkəmizin dünyada sülhün təşviqində oynadığı rolun təcəssümü kimi qiymətləndirilib.

Söhbət əsnasında dövlət başçıları ikitərəfli əlaqələrimizin perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıblar, müxtəlif səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin və təmasların münasibətlərimizin dərinləşdirilməsində rolunu qeyd ediblər.

Paraflanmış sənəd bu gün praktiki nəticələrə çevrilib. Biz sülh şəraitində nəinki cəmi 5-6 aydır yaşayırıq və bu vəziyyətdən yararlanırıq, o cümlədən nə Ermənistan, nə Azərbaycan müstəqil ölkələr kimi heç zaman sülhə yaşamaayıblar. 1991-ci ildə müstəqil ölkəyə çevrildiyimiz zaman biz artıq hərbi toqquşmada idik. Lakin bu gün sülhün faydası əməkdaşlığın başlanmasında əks olunur. Olduqca mühüm neft məhsullarının birinci hissəsi Azərbaycandan Ermənistanə göndərildi və bu, qiymətlərin aşağı düşməsinə imkan yaratdı. Beləliklə, iki və ya üç il əvvəl belə addımı tamamilə təsəvvür etmək olmazdı. Lakin bu gün o, artıq realıqdır.”

BOARD of PEACE BOARD of PEACE BOARD of PEACE

Bakı Avrasiyanı necə görür?

Prezident İlham Əliyev moderatorun sualına cavab olaraq, rəsmi Bakının global mənzərədə Avrasiyanı necə gördüyünə dair fikirlərini də açıqlayıb. Dövlət başçısı bildirib ki, biz öz regionumuzu, bilavasitə qonşularımızı düşünürük: “Şadam ki, müstəqillik illərində biz bütün qonşularımızla çox yaxın işgüzar münasibətlər qura bilmişik. Burada istisna Ermənistanıdır və bunun səbəbləri hər kəsə məlumdur. Lakin de-fakto sülh bərqərar olduğu üçün biz iqtisadi əməkdaşlığa və ixrac əməliyyatlarına başlamışıq. Azərbaycan Qazaxıstandan və Rusiyadan Ermənistanə yüklərin daşınması ilə bağlı bütün məhdudiyyətləri aradan qaldırıb. Bizə artıq Ermənistandan Rusiyaya yüklərin nəql edilməsi ilə bağlı müraciət daxil olub. Yəni biz de-fakto birtərəfli qaydada dəhlizləri açdıq. Bəli, bu gün bu daşımalar Gürcüstan vasitəsilə həyata keçirilir. Ancaq bir gün bu, Ermənistan ərazisindən həyata keçiriləcək. Bir gün Ermənistanə məxsus yüklər birbaşa Azərbaycan vasitəsilə daşınacaq və həmin gün çox da uzaqda deyil.

Bizim üçün qardaş ölkə olan Türkiyə ilə çox sıx mütəfəqilik münasibətləri qurmuşuq. Türkiyəyə nəhəng sərmayələr yatırmışıq. Bizim Türkiyəyə sərmayələrimizin həcmi 20 milyard dollardan çoxdur. Hazırda biz Gürcüstanə ən böyük sərmayə qoymuş ölkələr sırasındayıq. Gürcüstan ərazisindən keçən dəhlizlərlə yanaşı, Amerika Birləşmiş Ştatlarının himayəsi altında həyata keçirilən və TRIPP adlanan bağlantı layihəsi Xəzər dənizindən keçərək Asiyadan Azərbaycana, Ermənistanə, Azərbaycanın bir parçası olan Naxçıvandan Türkiyəyə, oradan isə Avropaya qədər uzanan yeni bir nəqliyyat dəhlizi olacaqdır. Marşrutların çoxluğu istehlakçıların, təchizatçıların və tranzit ölkələrin xeyrinədir.”

Üçüncü sahə isə mədəniyyətdir. Bu sahə nisbətən yenidir. Çünki nadir metallarımızın əksəriyyəti son beş və iki il ərzində Ermənistanın işğalından azad edilmiş ərazilərdə yerləşir. Hazırda ən müasir texnologiyalardan istifadə etməklə fəal tədqiqat mərhələsindədik ki, potensialımızı dəqiq müəyyən edək. Potensialın mövcudluğu sovet dövründə aparılmış araşdırmalardan məlumdur, lakin o, texnologiyalar tamamilə köhnə idi.”

AZƏRBAYCANIN İNVESTİSİYA PRIORITYLƏRİ

Yanvarın 20-də “Euronews” telekanalının təşkil etdiyi “Azərbaycan rəhbərliyi ilə səhər yeməyi” adlı tədbir də böyük maraqla qarşılanıb. Prezident İlham Əliyev bu tədbirdə daha çox Azərbaycanın iqtisadi imkanları və gələcək əməkdaşlıq üçün prioritet elan etdiyi sahələri açıqlayıb. Azərbaycanın investisiya prioritetlərindən danışan dövlət başçısı qeyd edib ki, uzun illər

ərzində bizim üçün əsas prioritet enerji sektoru olub. Çünki resurslarımız bizə iqtisadi nailiyyətlərimizi artırmağa və insanların həyat səviyyəsini yaxşılaşdırmağa imkan verib. Bu gün enerji layihələrinin böyük hissəsi artıq tamamlanıb: “Bəli, biz fəaliyyətimizi davam etdiririk və beynəlxalq bazarlara təqdim edəcəyimiz daha çox imkanlarımız olacaq. Lakin əsas prioritet artıq qeyri-enerji sektoru, yəni neft və qazdan kənar sahələrdir.

İqtisadiyyatın şəxələndirilməsi ölkəmiz üçün birinci prioritetdir. Praktiki baxımdan bu gün biz bərpaolunan enerji sahəsinə artan marağı görürük. Artıq iki iri bərpaolunan enerji elektrik stansiyasını istismara vermişik və növbəti 6 il ərzində Günəş və külək enerjisi üzrə istehsal gücümüzü əhəmiyyətli dərəcədə artıracağıq.

Başqa sözlə, 2032-ci ilə qədər Günəş və külək enerjisi üzrə 8 gigavatt güc əldə etməyi gözləyirik. Günəş və külək potensialımız çoxdur və biz böyük imkanlar görürük. Biz artıq bir neçə layihə üzrə müqavilələr bağlamışıq və hazırda enerji toplanması qurğuları barədə düşünürük. İlk yer artıq müəyyən edilib.

Biz ötürücü xətlərə investisiya qoyuluşunu gözləyirik, çünki məqsədimiz yaşılların ixracıdır. Məlumat mərkəzlərinə gəldikdə isə hesab edirik ki, Azərbaycan sərmayədarlar üçün əsas mərkəzlərdən birinə çevrilə bilər. Birincisi, enerji ucuzdur. İkincisi, əlavə potensialımız var. Hətta bu gün istifadə etmədiyimiz və ötürmə imkanlarının məhdudluğu səbəbindən ixrac edə bilmədiyimiz 2 gigavatt elektrik enerjimiz mövcuddur.

Altı il ərzində bu göstərici 8 gigavata çatacaq və regionumuzda heç bir ölkə bu qədər əlavə gücə malik deyil. Əksər ölkələr idxaldan asılıdır. Bəziləri hətta enerji çatışmazlığı ilə üzləşir. Məhz buna görə də məlumat mərkəzləri üçün maksimum səmərəliliyin əldə oluna biləcəyi yer Azərbaycandır.

BOARD of PEACE BOARD of PEACE BOARD of PEACE

“İndi Şərq istiqamətində layihə haqqında düşünürük”

Dövlət başçısı Azərbaycanın həyata keçirdiyi enerji layihələri və tranzit təşəbbüslərlə bağlı baxışlarını da açıqlayıb. Prezident bildirib ki, geosiyasi gərginlik və müəkkəb beynəlxalq vəziyyətə baxmayaraq, Azərbaycan bir sıra iri neft-qaz layihələrini reallaşdırmağı bacarıb. Bu layihələrin əsas istiqaməti Qərb olub: “İndi isə biz Azərbaycandan Şərq istiqamətində layihə haqqında düşünürük. Artıq burada qeyd olunduğu kimi, biz keçən il Mərkəzi Asiya Ölkələrinin Məşvərət Şurasının təhitiqquqlu üzvü olduq. Bu, beş Mərkəzi Asiya ölkəsinin prezidentləri tərəfindən qəbul olunmuş Beşlik formatını Altlıq formatına çevirmək məqsədilə yekdil qərar idi. Biz bunu Azərbaycana hörmət əlaməti, göstərdiyimiz səylərin qiymətləndirilməsi kimi qəbul edirik. Həmçinin bunu müdriklik əlaməti kimi də qəbul edirik, çünki bu gün Azərbaycandan yan keçmək o deməkdir ki, siz sanksiyalar altındakı ərazilərdən keçməlisiniz. Digər

iki variant da mövcuddur, lakin onların hər ikisi Azərbaycandan Şimala və Cənuba - sanksiyaların qüvvədə olduğu zonalarından keçir ki, bu da həm mal göndərən, həm də, ilk növbədə, alıcılar üçün rahat deyil. Beləliklə iş elə gətirib ki, Azərbaycan Avropa üçün Mərkəzi Asiya ilə bağlantı yaratmaq məqsədi daşıyan yeganə etibarlı, təhlükəsiz və xoşməramlı təyinat ölkəsidir. Bizim Avropa İttifaqının “Global Qapılar” adlanan layihəsi haqqında məlumatımız var. Bu layihə Avropamı Mərkəzi Asiya ilə birləşdirəcək və əlbəttə ki, Azərbaycan burada önəmli rol oynayır. Bu vaxtdak biz əsasən öz nəqliyyat infrastrukturumuza - dəniz limanlarına, hava limanlarına, dəmir yollarına, magistralara sərmayə yatırımağa nail olmuşuq. Beləliklə demək olar ki, hər bir şey artıq hazırdır. Lakin yüklərin həcmi o qədər sürətlə böyüyür ki, biz Dəniz Limanımızın ötürmə qabiliyyətini artırmaq qərarına gəldik.”

Qeyd edək ki, forum çərçivəsində Prezident İlham Əliyevin çoxsaylı ikitərəfli görüşləri də keçirilib.

Dövlət başçısının Avropa İttifaqının Genişlənmə üzrə komissarı Marta Kosla görüşündə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında bir çox sahələrdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün böyük perspektivlərin olduğu vurğulanıb. Prezident İlham Əliyevin israili həmkarı İsxak Hersoqla görüşündə Azərbaycan-İsrail münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə uğurlu inkişafı vurğulanıb. İqtisadi, ticari, enerji və digər

sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğu qeyd edilib. Dövlət başçısı Avropa

Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) prezidenti Odile Reno-Basso ilə də bir araya gəlib. Söhbət zamanı ölkəmizlə AYİB arasında qurulmuş əməkdaşlıqdan məmnunluq ifadə olunub, bankın Azərbaycanda bir sıra uğurlu layihələr icra etdiyi bildirilib. Prezident İlham Əliyev Finlandiya Respublikasının Prezidenti Aleksandr Stubb ilə də görüşüb. Görüşdə regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Forum çərçivəsində dövlət başçısının dünyanın bir çox iri şirkətlərinin rəhbərləri ilə də görüşləri olub.